

Сьогодні традиції надання формальної мистецько-педагогічної освіти, закладені Г. Левченком, підтримують його колеги-кафедрали – професор Наталія Сулаєва, доценти Наталія Дем'янюк, Вікторія Ірклієнко, старші викладачі Володимир Яковлев, Світлана Подворна, Сергій Вовченко, асистент Ірина Шкляр. Здобутки Полтавського педагогічного в царині неформальної мистецької освіти зберігає і примножує калініанин, заслужений діяч мистецтв України Євгеній Московка. Новий керівник продовжує надихати молодь шанувати і вивчати українську музичну спадщину та сприяє розвитку Українського народного хору «Калина» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Список використаних джерел

1. Гайдамака В. М. *Сповитий вітрами*. Полтава : Дексі-прінт, 2004. 188 с.
2. Комишан Ю. В. *Мистецько-педагогічна діяльність Григорія Левченка* : дис. ... д-ра філософії : 011. Полтава : ПНПУ, 2021. 751 с.
3. Левченко Г. С. *Спогади, роздуми, погляди, поради. Художньо-методичні нариси*. Полтава : ПФ «Форміка», 2007. 108 с.
4. Сулаєва Н. *Аксіологічні виміри педагогічної діяльності Г. Левченка в українському народному хорі «Калина» Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка* // *Молодь і ринок*. 2011. № 9. С. 77–81.
5. Сулаєва Н. В. *Підготовка вчителя в педагогічному просторі неформальної мистецької освіти* : монографія. Полтава : ПНПУ, 2013. 408 с.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ

*Тарасенко Я.А., Тихонова О.О., Гринь В.Г.
Полтава, Україна*

Відомо, що якість підготовки майбутніх фахівців, зокрема, лікарів, безпосередньо залежить від рівня викладання, тобто від професійної та психолого-педагогічної підготовки викладачів. Викладач закладу вищої освіти повинен не тільки володіти професійним знанням свого предмету, а й ще і технологією передачі цих знань здобувачам освіти. Тому невід'ємним компонентом професійної компетенції викладачів вищої школи стає педагогічна майстерність, яка значною мірою визначає рівень професіоналізму та можливість успішної, якісної підготовки фахівців [4, с. 133].

Професіоналізм сучасного викладача вищої школи включає наступні основні складові [3, с. 248]:

- професійна компетенція у конкретній галузі знань, яка забезпечує можливість якісного викладання дисципліни з урахуванням новітніх досягнень науки і техніки, а також використання результатів своїх власних наукових досліджень;

- моральні принципи та переконання, які сприяють підвищенню престижу вузу;
- педагогічна майстерність викладача дозволить готувати висококваліфікованих фахівців на основі комплексного особистісного та професійного орієнтування навчально-виховного процесу;
- загальна та професійна культура викладача передбачає його поважне ставлення до своєї діяльності, підвищену відповідальність за забезпечення її якості та результатів.

Сучасний викладач закладу вищої освіти має розуміти основні психолого-педагогічні проблеми, володіти педагогічними поняттями, тобто постійно підвищувати свою педагогічну майстерність.

Педагогічна майстерність – багатокомпонентне поняття [5, с. 514]. Можна виділити основні його складові:

- система цілей, орієнтирів та стимулів. Цілі роблять осмисленою всю педагогічну діяльність та пов'язують інші її компоненти в єдине ціле. Викладачеві необхідно чітко уявляти основні напрями громадянського, світоглядного, технічного, правового, трудового, розумового та екологічного виховання в їх практичній взаємодії;
- глибокі знання про особистість здобувача освіти, накопичені педагогічної психологією, соціологією та фізіологією. Для успішної педагогічної діяльності необхідні рекомендації суміжних наук, що розробляються в цьому напрямі;
- етико-естетичні засади організації взаємовідносин зі здобувачами;
- знання викладачем соціологічних характеристик людей та їх взаємин у групі.

Педагогічне майстерність виявляється у досконалому володінні методами та прийомами, всім арсеналом педагогічних умінь і навичок, що забезпечують практичне втілення педагогічних здібностей у процесі формування особистості студента [1, с. 4].

Викладач вищого навчального закладу накопичує величезний особистий досвід педагогічної діяльності і повинен пройти певні щаблі, рівні професійного зростання.

Перший рівень – педагогічний професіоналізм, має на увазі достатню (відповідну вимогам державного освітнього стандарту) теоретичну та практичну підготовленість викладача до здійснення навчально-виховної діяльності на належному професійному рівні.

Другий рівень – педагогічна майстерність характеризується високим рівнем самоорганізації та професійної діяльності, тобто не що інше, як доведений до високого ступеня досконалості педагогічний професіоналізм.

Висока ефективність навчального процесу забезпечується «відпрацьованістю» методів та прийомів застосування психолого-педагогічної теорії на практиці.

Третій рівень – педагогічна творчість містить елемент певної новизни, яка найчастіше пов'язана не тільки з продукуванням нових ідей, стільки з видозміною, модернізацією прийомів навчально-виховної роботи.

Четвертий рівень – педагогічне новаторство – вищий рівень професійної діяльності педагога – органічно включає в себе висування та

реалізацію нових, прогресивних ідей, принципів, методів, прийомів тощо у педагогічний процес. Новаторство носить зовсім нечастий характер, воно впливає на всю систему навчання та виховання [4, с.134].

Педагогічна діяльність здійснюється у різних напрямках і у кожному з них може виявлятися і майстерність [3, с. 248]. Тому можна говорити про педагогічній майстерності у широкому розумінні, або про майстерність виховання, або про майстерність навчання, або про майстерність організації та управління навчально-виховним процесом.

З огляду на основну «функцію» викладача вищої професійної школи можна виділити наступні групи професійно-педагогічних здібностей [5, с. 514]:

- дидактичні здібності – вміння подати матеріал так, щоб він став доступним і був чітко засвоєний, іншими словами, вміння ефективно будувати навчально-виховний процес;
- експресивні здібності – вміння викладача образно та яскраво висловлювати думки за допомогою слова та невербальних засобів;
- авторитарні здібності – уміння швидко завоювати повагу, а надалі високий авторитет здобувачів освіти;
- науково-педагогічні здібності – вміння брати участь у науково-дослідній роботі педагогічного характеру, постійне прагнення до нового, бажання працювати творчо, експериментувати, систематично вивчати літературу та досвід колег.

Таким чином, рівень педагогічної майстерності викладача закладу вищої освіти є основним чинником навчально-виховного процесу, він позначається на результатах навчання здобувачів освіти, на формуванні їх як особистостей та конкурентоспроможних фахівців своєї галузі.

Список використаних джерел

1. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. Харків: Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
2. Малнацька О., Мирончук Н.М. Педагогічна майстерність викладача ВНЗ // Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном : збірник наукових праць / за заг. ред. д.п.н., проф. С. С. Вітвицької, к.п.н., доц. Н.М.Мирончук. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С.61-64.
3. Мовний аспект як основа професійного іміджа педагога вищої школи / Тихонова О.О., Тарасенко Я.А., Черно В.С., Мироненко Е.І. // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Науково-методичні аспекти підвищення якості підготовки фахівців у медичних закладах вищої освіти». Полтава, 2024. С. 248-250.
4. Педагогічна майстерність викладача – основа їх компетентності / В.І.Шепітько, Н.В. Борута, Є.В. Стецук [та ін..] // Interdisciplinary research: scientific horizons and perspectives: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 2), March 12, 2021, Vilnius, Republic of Lithuania. Vilnius, 2021.P. 133–135.

5. Якімова М.Е., Кін О.М., Собченко Т.М. Педагогічна майстерність викладача в умовах змішаного навчання. Наука і техніка сьогодні. 2023. №14(28). С. 505-516.

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ДЕКАНА ПРИРОДНИЧОГО ФАКУЛЬТЕТУ КАРИШИНА АНДРІЯ ПОТАПИЧА У КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

*Титаренко В.П.
Полтава, Україна*

Моя перша зустріч з Андрієм Потаповичем Каришиним, яку я пам'ятаю вже багато років, хоча з того прекрасного дня пройшло півстоліття, відбулася 4 серпня 1966 року, на вступних іспитах з хімії. Бажаючих скласти хімію на «відмінно», була велика кількість. Отримавши відмінну оцінку, я поспішала до своєї домівки у Великі Сорочинці з радісним повідомлення про те, що я стала студенткою педагогічного інституту. Цю першу зустріч з деканом природничого факультету педагогічного інституту неодноразово згадую і сьогодні, адже дякуючи йому, я все своє життя працюю в інституті (тепер університеті), обіймаючи різні посади.

Я надзвичайно горда з того, що довелося навчатися та працювати у той час, коли деканом факультету і завідувачем кафедри хімії був Андрій Потапович. Він був людиною з великої літери. Знання, які надавав студентам А.П. Каришин, уміння любити людей, допомагати їм, я використовую і сьогодні.

Андрій Потапович Каришин належить до людей, пам'ять про яких зберігає велика кількість випускників. Його ім'я нерозривно пов'язане з Полтавським педагогічним інститутом імені В.Г. Короленка.

Народився майбутній вчений-дослідник 15 серпня 1912 р. у селі Шишаки Гоголівського (тепер Шишацького) району Полтавської області у сім'ї селянина. Після закінчення чотирикласної школи працював у господарстві батьків, а потім у колгоспі.

У 1931 р. він вступає на вечірній робітфак у селі Великі Сорочинці, а після закінчення, у 1932 році, у Харківській інститут педпрофосвіти, а потім продовжує навчання у Полтавському педагогічному інституті на хімічному відділенні природничого факультету. У 1934 р. завідувач кафедри Мойсей Миронович Дашевський залучив студента Андрія Каришина до наукових досліджень у галузі хімії аценафтену та його окислення до аценафтенхінону. Після успішного завершення навчання у Полтавському педагогічному інституті Андрій Потапович працював лаборантом, асистентом, старшим викладачем, а з 1940 року – завідувачем кафедри хімії.

У цей час у журналі «Промисловість органічної хімії» була опублікована перша спільна наукова стаття Мойсея Мироновича Дашевського та Андрія Потаповича Каришина «Окислення аценафтена в аценафтенхінон», згодом вийшли друком ще п'ять наукових праць Андрія